

KURJER ZAGŁĘBIA

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, ul. Iwangrodzka Nr. 7.

Z widowni wydarzeń.

Na horyzoncie politycznym.

W Wielki Piątek rozwinęła się pod Verdun ożywiona akcja bojowa. Tym razem podjęli ofensywę Francuzi, którzy skierowali gwałtowny ogień na wydatce sobie poprzednio stanowiska w okolicy Douaumont i przeszli potem do ataku. Atak ten, jak donosi komunikat niemiecki, został odparty z ciężkimi dla nich stratami, na jednym atoli miejscu Francuzi dostali się do rowu nieprzyjacielskiego. Na drugi dzień Francuzi rozpoczęli ofensywę na zachodnim bieżu Mozy w okolicy wzgórza „Martwy Człowiek”. Wywiązała się bardzo zacięta walka, która się jeszcze toczy.

Na innych frontach położenie w czasie Świąt wielkanocnych nie uległo zmianie.

Niespodzianką jest wiadomość o wylądowaniu w sobotę wojsk rosyjskich w Marsylii. Wojska te przebyły ogromną drogę z Władywostoku. Liczebnie nie są to siły zbyt znaczne i mają raczej na celu zadokumentowanie solidarności sprzymierzeńców.

Z Azji nadchodzi wieść o skonie feldmarszałka Goltz-baszy, który był w Turcji przedstawicielem wojskowym Niemiec, a ostatnio dowodził armią turecką w Iraku. Goltz zmarł na tyfus płamisty. Skon tego reorganizatora armii tureckiej jest niewątpliwie wielką stratą zarówno dla Niemiec, jak dla Turcji.

W obecnej chwili najważniejszą sprawą jest nota, którą Stany Zjednoczone doręczyły przez ambasadora swego w Berlinie rządowi niemieckiemu. Nota owa dotyczy drażliwej sprawy ludzi podwodnych i jest ostatniem słowem Stanów Zjednoczonych, po którym nastąpić może zerwanie stosunków dyplomatycznych. Gazety niemieckie, zamieszczając notę, nawołują swych czytelników do zachowania zimnej krwi.

Zaprzeczenie.

BERLIN. (BTW). Urzędowa „Norddeutsche Allg. Ztg.” pisze: „Ponownie puszczono w obieg pogłoski o wrzeczonych propozycjach pokojowych ze strony naszych nieprzyjaciół. Opowiadają np., że z rosyjskiej strony poczyniono kroki do utworzenia drogi dla reków. Stwierdzamy, że w tutejszych kołach urzędowych nic niewiadomo o tego rodzaju krokach. Wszystkie pogłoski są zmyślone”.

Nota amerykańska.

BERLIN (BTW). Późnym wieczorem, ambasador amerykański wręczył rządowi niemieckiemu notę Stanów Zjednoczonych w sprawie walki łodziami podwodnymi. Zakończenie noty brzmi: Rząd Stanów Zjednoczonych uważa za swój święty obowiązek wystąpić w obronie pogwałconych praw ludzkości i zwrócić się ze stanowczym oświadczeniem do Cesarzkiego rządu niemieckiego, ażeby zaprzestano meto-

dy walki łodziami podwodnymi przeciw okrętom pasażerskim i handlowym; w razie zaś odmowy rząd Stanów grozi zerwaniem wszelkich stosunków dyplomatycznych z Cesarzskim rządem niemieckim”.

Skon Goltz-baszy.

BERLIN (B.T.W). Z Konstantynopola donoszą: „Feldmarszałek von der Goltz po 10 dniowej chorobie zmarł na tyfus płamisty w głównej kwaterze armii tureckiej”.

Poincaré pod Verdun.

PARYŻ (BTW). Prezydent republiki Poincaré i minister Reques zwiedzieli front pod Verdun. Prezydent winował wojsku ich stanowczości i rozdzielił odznaczenia.

Wojska rosyjskie we Francji.

MARSYLJA (B. T. W). Przybyłe tu z Władywostoku wojska rosyjskie udały się do obozu w Mirabeau pod Marsylią, skąd wyjadą do Maillly. Przybycie Rosjan przyjęto z wielkim entuzjazmem

PARYŻ (BTW). Ag. Havasa donosi: General Joffre z okazji wylądowania wojsk rosyjskich w Marsylii wydał następujący rozkaz dzienny: „Rosja, nasz wierny sojusznik, której oręż walczył już tak dzielnie przeciw Niemcom, Austrii i Turcji, dała Francji nową rękojmiej swęj przyjaźni i najoczywistszy dowód służenia sprawie wspólnej. Zolnierze rosyjscy, wybrani z pośród najlepszych oficerów przybyli, ażeby walczyć w szeregach naszych. Imieniem armii francuskiej witam oficerów i żołnierzy wojsk rosyjskich we Francji. Skłaniam głowę przed ich sztandarami, które niebawem zdobędą nowe laury we wspólnych sukcesach”.

Konferencja gospodarcza koalicji.

PARYŻ (BTW). Posiedzenie wstępne międzyparlamentarnego wydziału gospodarczego odbędzie się w najbliższy czwartek w pałacu luksemburskim pod przewodnictwem prezydenta Poincarégo. Anglię reprezentować będzie 42, Włochy 43, Serbję 14 i Portugalję 10 delegatów. Rosja będzie również miała swych przedstawicieli.

Blokada

KOPENHAGA (BTW). Trzy okręty szwedzkie, naładowane towarami, przeznaczonym do Niemiec, zostały zatrzymane przez okręty angielskie. Ładunek towarów przedstawia wartość półtora miliona franków.

Atak napowietrzny

SOFIA (BTW). Bułgarska agencja telegraficzna urzędowo donosi: „Okolo godziny 8 rano latawiec nieprzyjacielski rzucił 2 bomby na przedmieście Sofii. Szkoda wyrządzona jest bardzo nieznaczna. Ofiar w ludziach nie ma. Latawiec rzucił równocześnie pewną ilość proklamacji”.

Ofensywa w Macedonii.

BUKARESZT (BTW). „Dreptatea” dowiadyuje się ze źródła najzupełniej

pewnego, że koalicja w Słonicach jeszcze w tym miesiącu rozpocznie wielką akcję zaczepną przeciwko wojskom państw centralnych.

Warunki pokojowe.

„Berl. Tagebl.” donosi, że w Sztokholmie zgromadziła się z inicjatywy znanego amerykańskiego działacza pokojowego, Forda, nieurzędowa konferencja delegatów Danii, Holandji, Norwegii, Szwecji, Szwajcarii i Stanów Zjednoczonych celem ustalenia ogólnych podstaw, na których możnaby oprzeć układy pokojowe.

Delegaci, ogłaszając obecnie wynik swych obrad w pismach, zaznaczają wyraźnie, że konferencja ta nie ma bynajmniej charakteru urzędowego, lecz jest dziełem ludzi dobrej woli z państw neutralnych, które pragną, aby zgroza wojny wreszcie się skończyła. Konferencja wyraża przekonanie, że prowadzenie walki do ostatecznego powalenia przeciwnika jest utopią, że już dzisiaj zawrzeć można pokój, jeżeli pewne ogólne zasady uzna się jako obowiązujące. Pośród tych zasad na pierwsze miejsce wysuwa się prawo narodów do rozporządzania sobą. Niewolno zatem przyłączać obszarów wbrew woli ludności, zamieszkującej te obszary:

- 1) Belgia musi być odrestaurowana;
- 2) Zajęte prowincje francuskie należy oddać;
- 3) Kwestję alzacko lotaryńską trzeba rozwiązać;
- 4) Niezależność Serbii i Czarnogórze musi być zagwarantowana;
- 5) Rozwiązanie kwestji polskiej nastąpić musi przez połączenie wszystkich ziem i utworzenie niezależnego państwa.

- 6) Zmiany granic pomiędzy Włochami a Austrią należy uregulować na podstawie zasady narodowościowej;
- 7) Autonomia Armenii pod ochroną międzynarodową;
- 8) rozwiązanie różnych spraw narodowych na Bałkanie i w Turcji przez międzynarodowe układy.

Konferencja w dalszym ciągu wymienia zasady niekrępowanego gospodarczego rozwoju wszystkich krajów, jak wolność mórz, żąda przywrócenia kolonii Niemcom i ustanawia postulaty dotyczące życia międzypaństwowego. Żąda organizacji, któraby rozstrzygała spory pomiędzy państwami, dalej rozbrojenia, aby uwolnić ludzkość od olbrzymich ciężarów wojennych, i wreszcie ogólnego kongresu państw.

Podając za „Berl. Tageblatem” uchwały konferencji nie potrzebujemy dodawać, że są to postanowienia, którym nie można przypisywać większej doniosłości politycznej.

Uczczenie Sienkiewicza.

Poznański „Komitet opieki nad biednymi” wydał do społeczeństwa polskiego w zaborze pruskim następującą odezwę:

„Na dzień 5 go maja przypada siedemdziesiąta rocznica urodzin Henryka Sienkiewicza. W innych warunkach w społeczeństwie żywym odbiłby się echem dzień ten mistrza słowa polskiego. Dziś nie czas na głośne obchody — dziś wszyscy wpatrzeni jesteśmy w zadania, które chwila z sobą niesie bieżąca, w oczekiwaniu nowego jutra.

Nie może jednak społeczeństwo pominąć spokojnie rocznicy sędziwych lat Tego, który pokrzepieniem serc całego jest narodu. Od chwili, gdy wojny huragan przeszedł przez ziemię polską, głodu i pożogi, pozostawiając po sobie znaczną okrutne, przemienił się Henryk Sienkiewicz z głosiciela chwały oj-

ców naszych i mistrza języka ojczystego na Polski jałmużnika. Świadkami jesteśmy wszyscy, jak nie obojętnym pozostał świat na jego głos, śląc ofiary na brach naszą bezdomną. Świadkami też jesteśmy, jak spełnia trud w wielkoduszności serca Swego Mistrz nasz, nie zrażając się żadną niechęcią, żadną odmową, żadną krytyką.

Niech tedy popłyną od nas ku Niemu w dzień rocznicy uczucia najgłębszej wdzięczności za to wszystko, co dał nam, oraz za to, czem jest nam w chwili przełomów. Nie mogąc okazać w uroczystych obchodach uczuć swoich objawiamy je czynem, w myśl, która czcigodnemu Mistrzowi będzie najsympatyczniejszą. Ze zdwojoną energią i zapalem złożmy dątek ofiarny na brach bezdomną! Wzywamy tedy społeczeństwo, by od dnia dzisiejszego aż do 5 maja (włącznie) nadzwyczajną jednorazową złożyło składkę na rzecz bezdomnych, którą jako hołd i wyraz wdzięczności Polaków z pod zaboru pruskiego wobec Sienkiewicza — przekazemy poznańskiemu Komitetowi dla niesienia pomocy w Królestwie”.

Z dnia na dzień.

Z Sosnowca.

Dn. 25/IV.

Ze świąt.

Święta Zmartwychwstania Pańskiego minęły w niezwykle poważnym nastroju. Wpłynęły na to wyjątkowe warunki, w jakich już drugi rok bytujemy... Na symbolicznych „grobach” oraz na nabożeństwach rezurekcyjnych były tłumy. Wszędzie jednak, pomimo natłoku, panował wzorowy porządek.

Najuroczyściej odprawiona została rezurekcja w niedzielę a godz 6 rano w sosnowieckim kościele parafialnym. Celebransem był ks. kan. Antoni Bożek. Procesja trzy razy okrążyła świątynię przy śpiewie „Wesoły dzień nam dziś nastał”, poczem celebrians udzielił błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem. Podniosłe przemówienie o Zmartwychwstaniu wygłosił ks. Wacław Bielecki.

O godzinie 11 uroczystą Sumę celebrował ks. prefekt Witalis Grzebiński. Kazanie wypowiedział z namaszczeniem ks. kan. A. Bożek, który wezwał wiernych do gorących modłów na intencję zdrowia J. E. Arcypasterza dyecezyj.

W oba dni świąt kościoły w Sosnowcu oraz na Pogoni, Starym i Nowym Sielcu były przepelnione pobożnymi, błagającymi Pana nad pany, a byśmy przyszłą Wielkanoc obchodzili w innych, lepszych okolicznościach...

Pogoda w niedzielę świąteczną nie dopisała. Od południa padał z przerwami deszcz. Publiczność wobec tego szczerze zapełniła teatrzyki kinematograficzne. Wczoraj zato mieliśmy wyjątkowo piękny dzień. Upał w południe dochodził do 18 stopni. Pełno też było spacerujących na Główniej, Dietłowskiej, w Parku sieleckim i poza miastem.

— Procesje. W dniu dzisiejszym przypada uroczystość św. Marka Ewangelisty. W świecie katolickim odprawiają się tradycyjne procesje błagalne, ażeby Bóg zachował nas od rozlicznych chorób i wszelkich innych nieszczęść.

